

Allmänt om Lagan

Mäktigast i södra Sverige

Lagan är det största vattendraget i södra Sverige, med en areal på 6454 km². Ca 9 % av ytan utgörs av sjöar. Av landarealen är 63 % skog, 10 % åker, 3 % bete, 1 % tätorter och 22 % övriga mark (myrmark).

Biflödena i Lagans övre och nedre del är små, medan de stora biflödena, Bolmån, Skålån och Härån mynnar i huvudfårans centrala delar.

Foto: Jan Erik Persson

Fyra län och 15 kommuner

Lagans avrinningsområde är beläget till ca 60 % inom Jönköpings län, ca 30 % inom Kronobergs, ca 9 % inom Hallands och ca 1 % inom Skåne län.

Följande kommuner ingår:

Jönköpings län: Gislaved, Gnosjö, Jönköping, Nässjö, Sävsjö, Vaggeryd och Värnamo

Kronobergs län: Alvesta, Ljungby, Markaryd och Växjö

Hallands län: Halmstad, Hylte, Laholm

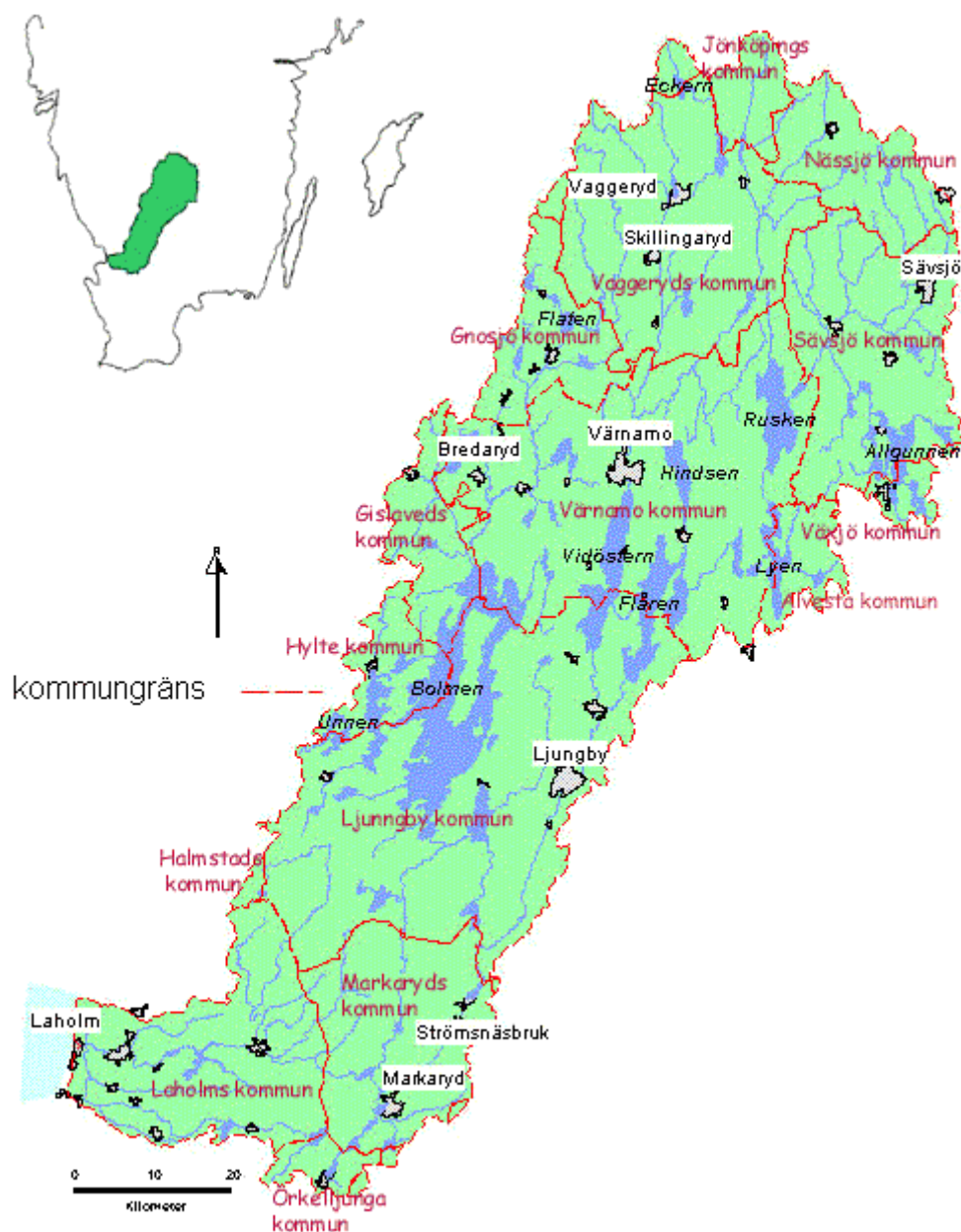
Skåne län: Örkellunga

Berggrund och jordarter

Större delen av Lagans avrinningsområde ligger på den småländska urbergsslätten. Berggrunden utgörs av gnejs och jordarten huvudsakligen morän. Den västra delen är rik på myrar. Lagans nordligaste delar ingår i det småländska höglandet med en höjd över havet på 200 - 300 m. Berggrunden är mera skiftande i de nordöstligaste delarna med bl a graniter. I sydvästligaste delen ligger den låglänta Laholmsslätten jämn och sjöfri, med mycket lätta sandjordar.

Foto: Johan Hammar

Karta över Lagans avrinningsområde.

Nederbördsrikast

Lagans avrinningsområde tillhör de nederbördsrikaste delarna av Sverige. Den rikligaste nederbörden förekommer i de västra och södra delarna, där det kan falla 900 - 1000 mm regn per år. De östra delarna har en mera måttlig regnmängd. Områden med hög nederbörd är ofta utsatta för en negativ försurningsutveckling i mark och vatten.

Foto: Cecilia Torle

Vattenföring och reglering

Lagan har utnyttjats för kraftändamål sedan slutet av 1800-talet. År 1906 grundades Sydsvenska Kraftaktiebolaget - numera Sydkraft AB - för att i första hand nyttja vattenkraften i Lagan. I medeltal rinner 90 m^3 vatten ut från Lagan till Laholmsbukten varje sekund. På en timme hinner detta bli $300\,000 \text{ m}^3$, på ett dygn 8 miljoner m^3 och på ett år nästan 3 miljarder m^3 vatten. Variationerna i flödena kan vara mycket stora. I Lagan vid Laholm varierar flödet från noll under sommarens lågflöden till över $400 \text{ m}^3/\text{s}$ vid de högsta högflödena. Den högsta vattenföringen som uppmätts är 427 kubikmeter per sekund i Skogaby år 1980. Normalt inträffar de högsta flödena under vintermånaderna. Enligt beslut får vattenföringen inte understiga $5 \text{ m}^3/\text{s}$ som ett veckomedelvärde i Bolmån vid Skeen. I Bolmån vid Bolmaryd är minimitappningen $5 \text{ m}^3/\text{s}$ (sträckan Bolmaryd - Traryd). I Traryd är minimitappningen $15 \text{ m}^3/\text{s}$ (sträckan Traryd - Ängabäck).

Ängabäcks kraftverk i Lagan